

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1923. január 17.

16. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Szavazhatunk-e?

Irta: Graber László dr.

A koalíciós kormányzat demokráta belügyminisztereinek közel két és fél esziendős kormányzata alatt a vajdasági közigazgatási hatóságok gyakorlatában gyökeret vert az a felfogás, hogy a törvények, de különösen a nemzeti kisebbségek jogi, vagy politikai helyzetét érintő törvények végrehajtásánál, *ne azt nézzék, hogy mit parancsol a törvény, hanem azt, hogy mit akar a kormány.* Hogy ez a felfogás az állam konszolidációjának sirját ássa meg, mert a hatóságokból kiöli a törvénytiszteletet, azt bővebben bizonyítani felesleges.

A magyar és német nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok választójoga tekintetében legszembeszökőbben nyilvánul meg a hatóságoknak ez a felfogása. Ahelyett, hogy azt néznék, hogy van-e választójoguk a törvény és az alkotmány szerint a magyaroknak és a németeknek, fél kell-e őket venni a törvény és az alkotmány szerint a választói névjegyzékbe, ahelyett hogy eljárásukat és ténykedéseiket kizárólag a törvények mindenkit kötelező parancsához szabják, utasításokért rohannak Beogradba, lévén a jogállamról alkotott felfogásuknak alapelve, hogy a mindenkor kormány akarata erősebb a törvény parancsánál.

A skrupulozítás, amelyről a vajdasági hatóságok a magyar és német nemzeti kisebbségek választójoga kérdésében napról-napra tanúságot tesznek, felülmúl minden képzeletet.

Először abban a tekintetben voltak kétségeik a vajdasági hatóságoknak hogy a névjegyzékeknek hivatalból való kiigazítása január hónapjában, tekintettel, hogy a választások ki vannak írva, helyt állhat-e, vagy nem. És amikor ebben a tekintetben a minisztertanács felhatalmazása alapján az igazságügy-miniszter törvény magyarázata, a törvény szellemének és betűjének megfelelően megállapítja, hogy január 1-től január 31-ig a névjegyzéket hivatalból kell kiigazítani, akkor újból feltámad a skrupulus, hogy a kiigazított névjegyzék alapján ejtik-e meg a szavazást, vagy amaz állapot szerint, melyben a választások kiírását követő 15-ik napon a választói névjegyzékek »lezáratlak«. Magasrangú közigazgatási tisztviselők időt és fáradságot nem kímélve sietnek Beogradba utasításokért, mert szinte hihetetlen előttük, hogy legyen az országnak olyan kormánya, mely a kisebbségeket a nemzetközi szerződésben elvállalt kötelezettségei ellenére valamilyen jogi csalafintasággal, vagy praktikával ne akarja megfosztani legelemibb állampolgári jogaiktól.

A kisebbségi választójognak lel-

kes ellenzői, a volt mandátum-tulajdonosok, már bírói utra akarják terelni ezt a kérdést, azt hangsúlyozván, hogy a bíróságot a kormány törvénytörvénye nem köti.

Ezekkel a sorokkal a választójog után áhító kisebbségi tömegeket akarjuk megnyugtatni abban a tekintetben, hogy a törvény alapján őket választójoguktól és a legközelebbi képviselőválasztásokon való részvételtől megfosztani nem lehet, hogy a törvény csak ebben a tekintetben enged, nem hagy fönt semmi kétséget és hogy ebben a mesterségesen támasztott jogvitában az ítélőbíráknak nincs beleszólásuk. A régi szerb törvény szerint évről-évre állapítják meg a választói névjegyzéket, amelynek helyesbítése csakis záros határidőhöz kötött és a magánfél által beadható felszólalások útján történhetett meg. Ezt a rendszert tette magáévá az a választójogi törvény is, amely az alkotmányozó nemzetgyűlés választásait szabályozta.

Ennek a törvénynek a revíziója alkalmával a törvényhozás kivette a választói névjegyzékek összeállításának és helyesbítésének kérdését a választójogi törvény keretéből. Hatályon kívül helyezte a választójogi törvénynek arra vonatkozó rendelkezéseit és külön törvényben, az *állandó* választói névjegyzékekről szóló külön törvényben szabályozta ezt a kérdést. Ez a törvény szakít az eddigi rendszerrel. Az évről-évre összeállítandó választói névjegyzékek helyett az *állandó* választói névjegyzékek intézményét vezeti be, amely állandó névjegyzék érvényes úgy a törvényhozási, mint önkormányzati választásokra, mert hiszen az aktív választójog is egyforma ezeknél a választásoknál.

Ezt az állandó névjegyzéket egyszer fektették fel a múlt év június havában és ez az állandó névjegyzék lesz érvényben mindaddig, míg a törvény másképpen nem intézkedik, azokkal a helyesbítésekkel, melyeket a törvény megenged, vagy kötelezően előír.

A törvény a névjegyzék helyesbítésének két módját ismeri: a hivatalból való helyesbítést és a magánfél kérelmére történő kiigazítást. A hivatalból való helyesbítést a törvény 2. és 4. szakaszai szabályozzák. Eme törvényes rendelkezések szerint a községi előjáróságok hivatalból kötelesek, január 1. és 31-ike közötti időben foganatosítani a választói névjegyzékek kiigazítását, bevezetve azokat az egyéneket, akiknek van választójoguk, de nincsenek felvéve és kihagyni a névjegyzékből azokat, akik ezt a jogot elvesztették.

Ennek a hivatalból való kiigazi-

tásnak a határidején a törvény 13-ik szakasza csak egy esetben enged változtatást: ha a választások napja január 1-től bezárólag január 25-ike közé esik, a névjegyzékek hivatalból való kiigazítása csak a választások után fog foganatosítani. A törvényben szabályozott határidők ebben az esetben csak a megejtett választás napját követő tizedik napon veszik kezdetüket január 1. helyett. *Egyesek kérelmére való kiigazításokat ebben az esetben is a törvény rendelkezései szerint kell foganatosítani.* Ebből a törvényes rendelkezésből a következő megállapításokat kell leszögeznünk.

1. Miután a választások napja nem esik a január 1. és 25-ike közötti időre, a hivatalból való kiigazítást a január 1. és 31-ike közötti időben kell foganatosítani.

2. Miután a hivatalos álláspont szerint a nemzetiségi kisebbségeknek azért, mert az opció határideje nem járt le, az állandó névjegyzék felállításakor még nem volt választójoguk, őket most kiigazítás formájában hivatalból kell felvenni, mert az állandó névjegyzék felfektetése óta a választójogot megszerzték.

3. A hivatalból való, valamint a magánfél kérelmére történő kiigazítás a törvény által szabályozott két külön, esetenként párhuzamosan is alkalmazható procedura, amelyeket egymással összekeverni és az egyike előírt rendelkezéseket a másikra reáhasználni nem szabad.

A január 31-ikéig kiigazított egész névjegyzéket a községi előjáróságok tartoznak február 5-ikéig az illetékes elsőfolyamodású törvényszékhez beterjeszteni megerősítés céljából, *teljesítségével egyidejűleg másolatban a választói névjegyzékben január hónap folyamán megejtett összes változtatásokat.*

A bíróságnak a törvény 3-ik szakasza szerint csak egy kötelessége van: amikor kézhez veszi a kijavított névjegyzéket, csak azt vizsgálhatja, hogy az megfelel-e az irattárban fekvő eredetinek és ezután 15 nap alatt köteles azt visszaküldeni a községi előjárósághoz, bevezetvén a maga eredeti névjegyzékébe azokat a változtatásokat, amelyeket a községi előjáróság a névjegyzékben eszközölt.

A bíróságnak tehát a kiigazított névjegyzék záradékolásával annak csak a hitelességét és az irattárban őrzött saját névjegyzékkel való összhangját állapítja meg, de semmiképpen nem esik hatáskörébe annak megállapítása, hogy a névjegyzékbe felvett választók közül kinek van joga szavazni a legközelebbi választáson és kinek nincs. Amit pedig a törvény kifejezetten nem utal a bíróság hatáskörébe, azt semmiféle törvénytörvényekkel a bíróság nem vonhatja a maga hatáskörébe.

A kiigazított névjegyzéket a községi előjáróság közzszemlére tartozik kitenni és a közzszemlére való kitétel után a törvény 7—12. §. szakaszában szabályozott eljárás szerint meg van engedve a névjegyzékeknek a magánfél kérelmére történő kiigazítása. Felesleges volna e helyütt a törvénynek erre vonatkozó előírásait egész terjedelmükben idézni. Csak azokra a rendelkezésekre mutatunk rá, amelyek világosan mutatják, hogy a magánfél kérelmére történő kiigazítás egész más szabályok szerint történik, mint a hivatalból kiigazítás. A hivatalból kiigazítást kizárólag a községi előjárók végzik egyszer évenként — magánfelek úgy a bíróságnál, mint a községi előjáróságnál kérhetik a kiigazítást s mindkét hatóság egyformán jogosítva van a kérelem elbírálására egész éven át, amíg a választói állandó névjegyzék közzszemlére van kitéve. A magánfél kérelmére történt kiigazításról hozott határozatot az elrendelő hatóság a névjegyzéknek nála levő példányában foganatosítja s egyúttal hasonló eljárás céljából a névjegyzék másik példányát őrző hatóságnak is megküldi. Ilyenkor nem kell a névjegyzéket felterjeszteni, minden kiigazítást a bíróságnak külön kell záradékolnia.

A kiírt választásokra való tekintettel mások a törvény rendelkezései a külön két proceduránál. Ha a választások már ki vannak írva és pedig január 1. és február hó 15-ike közötti időre, ezt az egész eljárást el kell halasztani. A magánfél kérelmére történő kiigazításnál pedig nem halasztatik el a választás utáni időre ez a procedura, hanem a törvény 12. §-a ebben az esetben csak időbeli korlátozást állapít meg, kimondván, hogy a választások kiírását elrendelő királyi kézirat kihirdetése után már csak 15 napig lehet az érdekelteknek a helyesbítés céljából ezt az utat igénybe venniük, mert a 15 nap után benyújtott ilyen kérelem már nem hat ki annak a névjegyzéknek összeállítására, *amelyek alapján a már kiírt választásokat megejtik.* A magánfél által benyújtott kiigazítási kérelmeket a községi előjáróság vagy a bíróság vagy nem intézi el, csak a választások után, vagy elintézi, de a helyesbítést a névjegyzékben nem foganatosítja.

A törvény e rendelkezéseiből meg kell állapítani, hogy *más szabályai vannak a hivatalból való kiigazításnak* s más a magánfél kérelmére történt kiigazításnak s semmiféle törvénytörvényekkel nem lehet a magánfél kérelmére eszközölt kiigazítást, a teljesen eltérően szabályozott másik procedurára, a hivatalból való kiigazításra alkalmazni.

Oyan rendelkezést, hogy van egy 1922. évi és egy 1923. évi névjegyzék, a törvény nem ismer, mert

csak egy névjegyzék van, amely — hogy úgy mondjuk — örökéletű, az állandó választói névjegyzék.

Olyan törvényt magyarázat sem lehetséges, hogy a választói névjegyzéket a választás kiírását követő tizenöt nap után le kell zárni, mert a választói névjegyzék lezárását annak állandósága kizárja.

Hogy pedig milyen névjegyzék alapján kell a választást megtenni, arra nézve a választói törvény 55-ik §-a ad felvilágosítást, amelyik előírja, hogy a választást megelőző nap délutánján a községi előjáróság köteles a birtokában levő állandó névjegyzéket a szavazatszedő küldöttségnek átadni. Miután pedig a községeknél csak egyféle névjegyzék van: az állandó névjegyzék, a mit a januári hivatalbéli kiigazítás után a bíróság záradékolva a községeknek visszaküldött, kétségtelen ezen a névjegyzék alapján kell a szavazást megejteni, mert hiszen más névjegyzék a községeknél nincs is. Aki pedig ebben a névjegyzékben fel van véve, az szavazhat is. Ha a szavazatszedő bizottság elnöke meggyőződött a szavazó személyazonosságáról, a választási törvény 63. §-a szerint csak azt vizsgálhatja, hogy a szavazásra jelentkező a választói névjegyzékbe fel van-e véve. Ha fel van véve, szavazatát el kell fogadnia. Annak az elbírálása, hogy mikor vették fel a névjegyzékbe, a szavazási jogosultság szempontjából közömbös, az vita tárgyává nem tehető már csak azért sem, mert az állandó névjegyzékbe a bevezetés időpontja nincs feltüntetve.

Természetesnek tartjuk, hogy törvényes alapra helyezkedve, a kormány nem tudott más álláspontot helyezni a lelkiismereti tultengésben szenvedő vajdasági közigazgatási hatóságok által mesterségesen gyártott kétségek eloszlatásánál, mint hogy érvényt szerez a törvény világos és el nem ferdíthető rendelkezéseinek. Megelégedéssel regisztráljuk e sorok írása közben érkező azt a hírt, amely szerint a minisztertanács úgy döntött, hogy a kisebbeket a hivatalbéli kiigazításkor fel kell venni a választói névjegyzékbe s a kiigazított névjegyzékek alapján kell megtartani a választásokat.

Ada mozgalmas napja

Petőfi ünnepély, népgyűlés, magyar pártszervezkedés, bankett

Mozgalmas napja volt most vasárnap Adának. Dél előtt a község főterén a szociáldemokrata-párt tartott agitációs népgyűlést, amelyen Dedákin Lázár ismertette a párt működését. Magyar nyelvű beszédét figyelmesen hallgatták.

A Magyar Párt vasárnap délután szervezkedő ülést tartott rendkívül nagy érdeklődés és lelkesedés közben. A párttagok gyűlése örömdetes eredménnyel járt és ilymódon a Magyar Párt adai helyi szervezeteinek kiépítése várokozásokon felül sikerült. Ada egész magyar lakossága osztatlan lelkesedéssel sietett a Magyar Párt zászlója alá.

A Magyar Párt szervezkedő gyűlését megelőzően kisebb szabású bankett is volt aznap délbén, amelyen főleg az iparosok és kereskedők közül vettek részt többen.

Este volt a Petőfi-ünnepély, amelyre régóta lelkesen készülődött Ada polgársága felekezeti és osztálykülönbség nélkül. Az adaiak igazán megható szeretettel adóztak Petőfi emlékének. A prófógot dr. Holló Oszkár, mondotta. Tóth Pál,

Csermák József, Bodor Franciska, Laták Nándor, Valis tanító, Romzsa Ilonka és Vállay Rózsika szavaltak. Ugri Irénke és Csermák Józsefné, valamint Lehoczky Ilonka és Vreckó Gábor ének-duettel arattak sikert. Nagy sikerrel adták elő Petőfi a

Hortobágyon című melodramát dr. Wolf Béla, Balányi Margitka és Kurka Bandi. Mély és igaz hatást keltett dr. Király Károly ügyvédnek kiváló ünnepi beszéde. A hangverseny után reggelig tartó táncmulatság következett.

Választási mozgalmak Délbácskában

Novisadon megalakul a Protics-párt

Novisadról jelentik: A novisadi kerülethez tartozó hód-sági járásban szerdán ejtik meg a jelölést. A jelek szerint két jelölt fog küzdeni a hód-sági mandátumért: *Nokovics* Glisa, akit a szerbek és szlovákok támogatnak és *Lalosevics* János dr., akit viszont az eddigi jelek szerint előreláthatólag a németek szavazata fog esni.

A radikálisok hétfőn *Csurogon* és *Zsablyán* gyűlést tartottak, amelyeken *Vilics* Márkó mondott beszámolót. Az ottani választók őt fogják hivatalosan jelölni, valószínű azonban, hogy radikális programmal en-

nek dacára föl fog lépni még *Katic* Milos és *Zlokelicán* Milán is. Ezekben a községekben a Protics-párt részéről *Tapavica* György szombatán tartott beszámolót. Kulán *Jankovics* Velizár közlekedési miniszter fog fellépni.

Protics Sztoján január végén Novisadra érkezik, hogy résztvegyen a novisadi Protics-párt nagygyűlésén. A novisadi Protics-pártiak már most nagy előkészületeket tettek Protics fogadtatására és a gyűlés megtartására. A novisadi nagygyűlésen lesz a Protics-párt vajdasági zászlóbontása.

Hatezer szavazója van Sentának

Harminc tisztviselő dolgozik a választási liszta összeállításán

Január elseje óta harminc tisztviselő dolgozik állandóan napról-napra a sentai városházán a választók összeírásán. A hoszadalmas sablonos eljárás helyett a városi tanács egy sokkal célszerűbb módját találta ki az összeírásnak, amely lényegesen meggyorsítja a munkát. A főjegyző vezetésével ugyanis egyidejűleg együtt dolgoznak a rendőri hatóság, az adóhivatal, anyakönyvi hivatal és a katonaugyosztály. Így azután minden választó fölvételekor egyszerre szerzik be a szükséges adatokat.

A városi tanács szombatán ülést

tartott, amelyen a beérkezett felebezéseket intézték el. A felebezéseket kevés kivétellel felvették a listába, mintegy hétszázat és csakis azokat utasították el, akik nem feleltek meg a választási törvény követelményeinek. Eddig körülbelül hatezer a sentai szavazók száma, de ez a szám előreláthatólag még jelentősen fog emelkedni.

A város lakossága azonban nagy aggodalommal tekint a választások elé, mert már most is egymást követik a nacionalista ifjúság atrocitásával, amelyekből keveset lehet jóslani a választások sima lefolyására.

Ellentétek a bunyevác-sokác pártban

A párt egy része sürgeti a megegyezést a radikálisokkal

Bunyevácok a radikális-pártban

A választási mozgalom megindulásával az egyes politikai pártokon belül is megnyilvánulnak azok az ellentétek, amelyek a párt tagjai között már régebben fennállnak, amelyek azonban csak most találhatnak alkalmat a megnyilatkozásra. Tegnap adtunk hírt a suboticaei demokratapártban megnyilvánuló ellentétekről és mára már komolyabb formát öltenek azok az ellentétek is, amelyek a bunyevác-sokác párt egységét érintik.

A suboticaei bunyevác-sokác párt — mint emlékeztetés — hosszabb ideig folytatott tárgyalásokat a radikális párttal, azonban ezek a tárgyalások nem vezettek eredményre. A tárgyalások befejezése a párt egy részében nem talált helyeslésre. A bunyevác-sokác párt egy része szükségesnek tartotta a radikálisokkal való megegyezést és ennek érdekében több áldozatkészséget kívánt a pártvezetőség részéről. A radikálisokkal való megegyezés hívei nyíltan is hangoztatták, hogy a pártnak redukálnia kell követeléseit és el kell fogadnia a városi közigazgatás tisztségeinek egy részét, ha már valamennyi állást nem kaphat meg. Ennek a csoportnak a véleménye az volt, hogy ki kell lépni a passzivitásból és részt kell venni a városi közigazgatásban.

Az elégedetleneket azonban ideig-óráig azzal sikerült leszerelni, hogy a megszakított tárgyalásokat újból fel fogják venni, amiről valóban komolyan is szó volt. Az ellentétek kifelé azonban a vasárnap este megtartott radikális-párti banketten nyilvánították meg, amely az első választási

pártvacsora volt Suboticán és a melynek most folytatása is van.

A vasárnap esti pártvacsora ugyanis várokozásokon felül sikerült. A radikális-párt bankettje meglepetésszerűen látogatott volt és a legnagyobb meglepetést az okozta, hogy a választási vacsorán feltűnően nagy számban jelentek meg a bunyevác-sokác párt tagjai. Ez annál meglepőbb volt, mert a vacsorát a radikális-párt és a hozzátartozó bunyevác-gazdapárt (Zemlyodilskapárt) rendezte és az utóbbi csoport eddig a legélesebb ellentétben volt a bunyevác-sokác párttal.

Ebből a demonstratív megjelenésből arra következtetnek, hogy a bunyevác-párt elégedetlen elemei közül többen a radikális-párthoz, illetve a bunyevác gazdapárthoz való csatlakozást tervezik, sőt a legutolsó napokban már történt is több ilyen lépés. Ezekkel az eseményekkel kapcsolatban a Pucska-kaszinóban is súlyos ellentétek merültek fel.

A bunyevác-sokác pártban tapasztalható ellentéteket a párt vezetősége ugyan cáfolja és a párt egyik vezető tagja a »Bácsmegyei Napló« munkatársának erre vonatkozó kérdésére kijelentette, hogy a vasárnap-i pártvacsorán csak azért voltak bunyevácok is nagyobb számban jelen, mert a radikálisok presztízsét gyakorolták a bunyevác városi tisztviselőkre és egyébként is berendelték minden emberüket a vacsorára. Ezért — mondja a bunyevác-párt vezetősége — nem is tulajdonít a párt nagyobb fontosságot az egész ügynek, amelynek nem lesz komolyabb következménye.

A radikális-párt tartózkodó magatartást tanúsít minden kommentárral szemben, rámutatnak arra, hogy senkit nem presszionáltak a pártvacsorán való megjelenésre. Egyébként pedig hangsúlyozzák, hogy téves a bunyevácoknak az az állítása, hogy nincsenek képviselve a városi közigazgatásban, mert a radikális-párthoz tartozó gazdapárt ugyan csak bunyevácokból áll és nem lehet a bunyevácok képviselője a bunyevác-sokác pártnak kisajátítani. A bunyevác-sokác párt vezetősége hangsúlyozza azonban, hogy a pártbomlásról terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Februárban megnyílik

a suboticaei bakteriológiai intézet

A suboticaei bakteriológiai intézet legközelebb megnyílik. Ennek a nagyfontosságú egészségügyi intézménynek a megnyitását eddig is csak az elhelyezés körüli nehézségek késleltetik. Miután azonban Subotica város és a közegészségügyi minisztérium között megegyezés jött létre arra nézve, hogy az új bakteriológiai állomás részére a városházán bocsát rendelkezésére helyiséget.

A bakteriológiai intézetet a városháza harmadik emeletén helyezik el és szerves kapcsolatban lesz a tisztai főorvosi hivattal és a mellette levő városi laboratóriummal. Most tartották meg a bizottsági szemlést az elhelyezésre vonatkozólag és úgy határoztak, hogy a tisztai főorvosi hivattal szemben lévő állatorvosi hivattal s a mellette levő két szobát kiürítik és itt helyezik el a bakteriológiai intézetet.

Evégből ezekben a helyiségekben a napokban már megkezdik a szükséges átalakítást, vízvezeték berendezését és egyéb felszerelési munkálatokat és miután a bakteriológiai intézet teljes felszerelése megérkezett már Suboticára, valamint kinevezték már a bakteriológiai állomás vezetőjét is, az átalakítások elkészülte után, legkésőbb azonban február folyamán a suboticaei bakteriológiai intézet már megkezdheti működését.

Harc a tüdővész ellen

A becskerekai tüdővész elleni liga gyűlése

Becskerekről jelentik: Az antituberkolikus liga, amely eddig is érdemes munkát fejtett ki, kedden gyűlést tartott a vármegyeház disztermében. A gyűlésen, amelyen dr. Zsupanszky Szlavkóné elnökölt, a megjelent tagok elhatározták, hogy a liga eddigi működését kiszélesítik és megteremtik azokat a feltételeket, amelyek mellett az egyre veszedelmesebb méreteket öltő betegség ellen megvédelmehetnek a Bánság lakosságát.

A liga elsősorban is erőteljes agitációt kezd a mozgalom érdekében és egyben arra fekteti a fősúlyt, hogy minden községben megteremtse az antituberkolikus liga szervezeteit. A közigazgatási hatóságok útján belevonják az akcióba Bánság községi testületeit, amelyeket felszólítanak arra, hogy mint alapítványok lépjenek be a ligába és úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben vegyék ki részüket a humanisztikus munkából. Ugyanilyen értelemben hívják föl a jótékony egyesületeket is, amelyek előadások, kultursték, bálók bevételeiből kérnek segítséget a mozgalom számára. A liga elhatározta végül azt, hogy megveszi a Miasszonyunkról elnevezett zárda villáját. Az épület megvételéhez és felszereléséhez szükséges pénzt a Sokol egyesülettől fogja kölcsönkérni az egyesület, amelynek jövőbeni munkája elé nagy várokozással tekint Bánság közvéleménye.

A választási harc újabb fázisai

Nőttön-nő az érdeklődés a választási harc után — Kerületet keresnek a jelöltek — A boszniai pártok erőviszonyai

A magyarság választójoga

Beogradból jelentik: Az ország belsejéből érkező hírek szerint a választási agitáció már mindenütt teljes gőzzel folyik. A választó közönség mindenütt olyan érdeklődést tanúsít, hogy az előjelekből ítélve a választásokon jóval több fog résztvenni, mint a legutóbbi választáson. Arra számítanak, hogy a választók közül több mit 70% fog megjelenni az urnánál.

A választói küzdelem egyes fázisairól érkező sok hír közül néhány jelentősebbet itt közlünk:

Pasics Skopljen mondja el programját

Miletics Krszta agrárreform miniszter kedden visszaérkezett Skopljéból, ahol pártgyűlést tartott. Ezen a gyűlésen elhatározták, hogy január 28-án Skopljen nagygyűlést rendeznek, amelyen Pacics miniszterelnök nagy programbeszédet fog tartani.

A muzulmánok szervezetével, a dzsemijettel előreláthatólag január 20-án kötik meg a végleges meg egyezést a radikálisok.

Akik nem találják a helyüket

Viroviticáról jelentik: Hausler Károly Radics-párti disszidens, Veröce- és Szerémme gyében élénk agitácót kezdett a maga külön rojalista parasztpárti listája mellett. Propagandája már eddig is jelentős sikereket mutat fel.

Ugyanezen a vidéken kísérletezik most Benin Stefan disszidens földmivespárti is, aki eddig kerületben, az északi Bánságban nem igen számíthat ezuttal sikerre. Benin a háború előtt hosszabb ideig a radikális párt részére végzett itt szervező munkát, úgy, hogy megfelelő talajra remél találni. Minthogy önállóan nem sok sikerre van kilátása, a radikális párttal keres kapcsolatot.

Kumanudi volt pénzügyminiszter Bitoliban kezdett nagy agitációba. Valószínű, hogy megint ott fog fellépni, a Beogradba érkező hírek szerint azonban kevés kilátása van rá, hogy meg is válassza.

Elkészült a demokrata kiáltvány

Beogradból jelentik: Hosszu vita után végre elfogadták a demokrata párt főbizottságában a párt választási kiáltványát. A kiáltvány a Pribicevics és Davidovics-frakció közötti kompromisszum eredménye. A párt hivatalos lapja, a *Demokratija*, szerdai számában egész terjedelmében fogja közölni a hosszú kiáltványt, amelyet külön füzet alakjában is terjeszteni fognak.

Redukálják a dalmáciai mandátumok számát

Beogradból jelentik: Az Állami Bizottság keddi ülésén Dalmácia választókerületekre való beosztásáról tárgyaltak. Ez a kérdés azért bír különös fontossággal, mert a törvény 16 kerületre osztotta Dalmáciát, minthogy azonban a harmadik zónát még mindig nem őrítették ki az olaszok, a kerületek számát 14-re kell redukálni. A bizottság a rendelkezésre álló statisztikai adatok hiányossága miatt a döntést elhalasztotta.

Beograd munkatársunk hosszabb beszélgetést folytatott Serics Ahmet muzulmán tárcanélküli miniszterrel, aki a Boszniában várható választási eredményről a következőket mondotta:

— A boszniai mandátumok többsége a muzulmán pártok és a radikálisok között fog megoszlani. A

Spaho-csoport 10—12, a Maglajlic-csoport 10 mandátumot kaphat, a radikálisok 14—15-öt. A földmivespártok közül a Divljan-csoport (disszidensek) 7—8, a Lázics-csoport 2—3, Avramovicsék egyetlen mandátumra sem számíthatnak. A demokraták is legfeljebb Szarajevóban kaphatnak egy mandátumot. A horvát pártok közül a klerikálisok 1—2, a horvát parasztpárt 4—5 embert hozhatnak be.

A Maglajlic-csoport a Szandzsákban valószínűleg nem fog jelöl-

teket állítani, ami ott a demokraták esélyeit növeli. A miniszter szerint a Maglajlic-csoport helyzete az utóbbi időben erősen javult, úgy, hogy nyugodtan néznek az eredmény elé.

Az ellenzék természetesen nem itéli meg ilyen rózsásan a kormány-pártok helyzetét, bár ellenzéki körökben sem tagadják, hogy a 448 boszniai mandátum közül a nagyobbik rész a kormány táborát fogja erősíteni.

A magyarok választójogával a minisztertanács legutóbbi ülésén foglalkozott és hosszú vita után egyhangulag jóváhagyta az állami bizottság álláspontját. Eszerint a névjegyzékbe január 31-ig hivatalból az összes nemzetiségi állampolgárok felveendő és a választásokon résztvehetnek.

Kikindán elfogták egy millió lirás lopás tettesét

Büntársait Szuboticán letartóztatták

Az elmúlt nyár folyamán — mint ismeretes — Triestben a Banca Commerciale Triestina pénztárából egy millió lirát elloptak. A triesti rendőrség megállapította, hogy a lopást Attilio Leonardit triesti akos követte el, aki azután Jugoszlávia területére szökött. A tolvajt az olasz hatóságok megkeresésére a múlt héten Kikindán letartóztatták, míg büntársait vasárnap fogta el a rendőrség.

Az eddigi nyomozás során megállapították, hogy Attilio Leonardit a lopás elkövetése után Triestből először Zárába ment, ahol közös háztartásba lépett barátjának, Kolenz zárai kereskedőnek a feleségével, kinek férje rövid idővel azelőtt Milanóba költözött. Mivel a tolvaj nem érezte magát Zárában biztonságban, átszökött az asszonnyal együtt a SHS. királyságba. Először Beogradban, majd Orahovicán próbálta meg, hogy a lopott pénzen üzletet, vagy pari vállalatot vásároljon, majd amikor ez nem sikerült, két hónappal ezelőtt

Kikindára ment, hogy üzlet után nézzen. Időközben Orahovicán Kolenzné találkoztott régi ismerősével, Lukics Pavle zárai kereskedővel, akinek kedvéért az asszony Leonardit is otthagyta és Lukicsal együtt a múlt héten Szuboticára jött.

Az elhagyott férjnek sikerült megtudnia feleségének és csábítójának tartózkodási helyét és fejelentést tett az olasz rendőrségnek, amely a fejelentést továbbította a rakeki rendőrhivatalhoz. Innen értesítették a vajdasági rendőrséget, aminek alapján Leonardit Kikindán letartóztatták és átadták az ottani ügyészségnek. Vasárnap a subotica rendőrség letartóztatta Kolenzét és Lukicsot. Mindkettőjüket azzal vádolják, hogy ők is kaptak a Leonardit által ellopott pénzből, hogy ennek fejében a tolvajt el ne árulják. A letartóztatottakat kedden a subotica ügyészség elszállította a kikindai ügyészségre, ahol a kiadatási eljárás befejezéséig őrizetben tartják őket.

Protics zászlót bontott

Válasz a radikális-párt kommunikéjére — Mindenütt önálló listával megy a választásokba

Protics Sztóján nem váratott sokáig magára és már kedden megadta a választ a radikális párt főbizottságának vasárnapi határozatára, amely megtiltotta a párt tagjainak a Protics hivel való együttműködést.

Protics lapjában, a *Radikalban* „Barátainkhoz és elvtársainkhoz” címmel felhívást tesz közzé, amelyben részletesen kifejti azokat az okokat, amiért a radikális klub mai politikájával nem azonosíthatja magát. Rámutat arra, hogy ő a párt 1920. szeptember 20-i programja mellett volt és kitart, a párt többsége azonban Pacics vezetésével eltért ettől és teljesen Pribicevics politikáját folytatta. Ő nem szavazhatta meg ezért a pártprogram szellemével ellenkező alkotmányt, lemondott alelnöki tisztességéről, az Obznana rendelet kibocsátása után pedig a klubból is kilépett.

A főbizottság kommunikéjével szemben hangsúlyozza, hogy a párt tekintélyes része helyesebb az ő felfogását és többször igyekeztek őt rábeszélni a pártban viselt tiszttségének újbóli elfogadására.

Elmondja Protics, hogy a koalíció felhagyását és a tiszta radikális kormányt ő örömmel üdvözölte, nem csak bizalmas nyilatkozatokkal, hanem nyilvánosan, újság cikkekben is. Ugyanigy kedvezően kommentálta a kormány közzétett programját is, sőt egye-

nesen arra hívta fel hivat, hogy mindenütt igyekezzenek a radikális párt egységét fenntartani. Epen ezért nagy sajnálattal állapítja meg, hogy a pártvezetőség az ő loyális közeledését ilyen mereven visszautasítja és ellenséges magatartást foglal el vele szemben.

A főbizottság kommunikéjéből azt a következtetést vonja le Protics, hogy a radikális párt, illetve Pacics úgy látszik nem akarja az eredeti pártprogramot fenntartani, hanem a választások után megint a Pribicevics-féle, az államra veszélyes centralista erőszakos politikát akarja folytatni és Pribicevicsékkal megint koalícióra akar lépni.

Protics válaszirata higgadt és előkelő hangjával feltűnést keltett, amellyel minden szenvedélyesség nélkül, inkább a resignáció hangján állapítja meg a radikális párt vezetőségének tévedéseit. További magatartásáról a felhívásban nem szól Protics.

A lap belső cikkében azonban közli hivat, hogy a felhívása értelmében lépjenek föl mindenütt önálló listákkal és harcoljanak mindenütt a radikális párt eredeti programjának megvalósításáért. Kitarásra hívja föl hivat, mert bizik a független radikális gondolat győzelmében.

Pribicevics esti lapja, a *Novi List*, hosszú cikkben foglalkozik Protics felhívásával és megállá-

pitja, hogy az első sorban Protics még erősebb közeledését jelenti Davidovics-hoz. A lap egyébként jellemző módon a felhívás azon részeit ragadja ki, amelyek Pacics és Pribicevics közeledését tárgyalják.

Az ellenzéki *Novosti* vezércikkben tárgyalja Protics választát. Kiemeli a cikk, hogy a Pacics és Protics között kitört harc végét még nem lehet előrelátni, főleg azért, mert Pacics és a hivatalos párt oldalán sokkal kisebb jellemzőségi és sokkal kevesebb elvi loyális áll, mint Protics táborában.

Mint Beogradból jelentik, hétfőn megjelent Proticsnál Becskerekéről *Gavril* Emil, Novisadról *Kicin* Mita és felkérték őt, hogy mind a két kerületben vállalja el a listavezetői jelöltséget. Protics még nem adott végleges választ.

Becskereken és Novisadon kívül még Krusevacon lép fel Protics, amely kerületet eddig is képviselte. Szerdán utazik le Protics ebbe a kerületbe agitációs körútra.

A nyolcórás munkaidő ellen

A kereskedelmi és iparkamarák országos értekezlete

Beogradból jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák kiküldöttjei az egész ország területéről kedden Beogradban konferenciát tartottak, amelyen elsősorban munkásvédelmi kérdéseket tárgyaltak.

A legnagyobb vita a munkaidő kérdése körül fejlődött ki. Egyes kiküldöttek rámutattak arra, hogy bizonyos iparágakban és üzemekben a munkaidőt 8 órán túl kellene megállapítani. A vitát a keddi ülésen nem fejezték be és folytatását szerdára halasztották.

Előzőleg azonban a munkásszervezetek képviselőivel érintkezésbe fognak lépni, mert szeretnék a munkaidő kérdését békés megegyezés útján szabályozni.

Pártszervezkedés hatósági akadályokkal

Protics lapja a vajdasági hatósági erőszakoskodások ellen

Sztapárból jelentik, hogy a földmivespárt vasárnapra összehívott jelölő értekezletét a csendőrség megakadályozta. A csendőrök behatoltak a gyűlés helyére és szétkergették a jelenvoltakat. Mikor a földmivespárt vezetősége a községi jegyzőnél emiatt panaszt emelt, a jegyző azt válaszolta nekik, hogy nem segíthet rajtuk.

Sztari-Futakon szintén a földmivespárt ellen elkövetett választási erőszakosságot jelentenek. Ott a csendőrök a párt novisadi vezetőjét *Vujics* Branko dr.-t szabad mozgásában megakadályozták.

Protics lapja, a *Radikal*, amely szintén beszámol ezekről az erőszakosságokról, élesen elítéli a vajdasági hatóságok eljárását és figyelmezteti a vajdasági fősolgabirokat és községi jegyzőket a választói törvény 91., 92., 93., 94., 95., 96. és 97. szakaszaira, amelyek szigorú büntetéseket helyeznek kilátásba azoknak a köztisztviselőknek, akik a polgárokat választójoguk szabad gyakorlásában megakadályozzák. Felhívja a lap mindazokat, akik ellen hatósági személyek erőszakosságokat követnek el, hogy jelentsék azt be, mert a magasabb hatóságok minden visszaélést meg fognak torolni.

A magyar kormány nem válaszol a kisantant demarsára

Daruváry külügyminiszter szóbeli válaszával elintézettnak tekinti a konfliktust — A nagyantant jegyzékére írásban válaszol Magyarország

Beogradban a magyar kormány lemondását várják

Magyarországon a kis- és nagyantant államainak együttes demarsa érthető izgalmat keltett politikai körökben azonban bizonyosra veszik, hogy Daruváry külügyminiszternek a kisantant demarsára adott szóbeli válasza elejét vette a további bonyodalmaknak.

A kisantant fővárosaiból a mai napon semmi újabb hírek nem érkeztek a kormányok további szándékairól. A kisantant diplomáciája úgy látszik be akarja várni Magyarországnak a nagy hatalmak kollektív jegyzékére adandó választát is, mielőtt bármilyen irányban döntő lépésre határozná el magát. Ugy Beogradban, mint Prágában és Bukarestben az a meggyőződés konstataálható, hogy mindaddig, míg a magyar kormány szemellátható és tettekben megnyilvánuló bizonyítékát nem adja a békés szándékanak, minden irányban szabad kezet tartanak fenn a külügyminisztériumok a további akciók tekintetében.

A demarsok ügyében Baross János képviselő sürgős interpellációt jegyzett be a magyar nemzetgyűlés keddi ülésére. Interpelláció a nagy-entente legutóbbi jegyzéke és Stircera román követnek a magyar parlament szuverenitását mélyen sértő szóbeli előterjesztése tárgyában a miniszterelnökhöz. Az interpelláció azonban Bethlen miniszterelnök kérésére kedden elmaradt, mert a miniszterelnök csütörtökön a parlament ülésén a konfliktus minden részletét nyilvánosságra fogja hozni.

Az antant-ellenőrző bizottság vizsgálata

Párisból jelentik: Antonescu román követ újból felhívta a francia külügyminisztérium figyelmét a magyar hadseregben a román határon észlelhető olódásra. Híre jár, hogy a budapesti katonai ellenőrző bizottság utján beható vizsgálatot indítanak.

Mint a »Magyar Távirati Iroda« jelenti: A párisi román követnek ez az állítólagos magyar csapatösszevonások miatt tett lépése mindenestre megkésett, mert a budapesti ellenőrző bizottságnak két-két tagja már a keddi nap folyamán elutazott Szegedre, illetve Békéscsabára.

Hadiállapot Erdélyben

Aradról jelentik: Szatmárvármegyében a román katonai hatóságok sziatáridis intézkedéseket léptettek életbe. Első sorban a román nemzetiségű lakosságból nemzeti gárdát alakítottak, hogy a városok és községek rendjére vigyázzanak. A szatmári helyőrség megszállta a katonailag fontosabb pontokat. A román-magyar határon a csapatösszevonások román részről folyamatban vannak.

A hadiállapot kihirdetésére vonatkozólag a bécsi román követség Bukarestből érkezett jelentések alapján a következő felvilágosítókat adta:

A minisztertanács rendeletére a magyar határ mentén ki van hirdelve a hadiállapot.

Az adott okot arra hogy minden körülmények között fenn kell tartani a rendet és nyugalmat, de a hadiállapot kihirdetése nem irányul a magyar lakosság ellen. A román és a magyar lakosság között nincsenek különösebb ellentétek, mivel azonban a katonai és polgári ható-

ságoknak tudomásukra jutott, hogy magyar területről bizonyos felelőtlen elemek átszivárognak és zavarásokat akarnak támasztani, ennek elébe kellett vágni.

A rendelet úgy szól, hogy mindenki tartozik 15 perccel azután, mielőtt a templomok tornyain megszólal a harang, a nyilvános helyiségeket és az utcákat elhagyni és azonnal hazatérni. A harangszó után minden forgalom tilos az utcákon.

Az üzleteket és nyilvános helyiségeket nyomban be kell zárni, a házak utcai ablakait és kapualját ki kell világítani. Aki a katonai és polgári hatóságok rendelkezéseit megszegi, azonnali halállal büntethető. Akik nem engedelmessékednek, azokat letartóztatják és haditörvényszék elé állítják. Azt a rendeletet, a melyet a határ mentén minden városban kihirdettek, a katonai és polgári parancsnok együttesen írták alá.

Izgalom a bécsi tőzsdén

Bécsből jelentik: A kisantant magyarországi demarsa Bécsben olyan izgatott hangulatot teremtett, amelyre Bécsben a háború befejezése óta nem volt példa. A tőzsdéi magánforgalomban, ahol rejtve és titokban valutákat is jegyeznek, a némesvaluták a hivatalos devizaköz-

ponti ártolyamnál 12—15 százalékkal magasabb áron voltak csak kaphatók. Az arany kilója órák alatt felszokott 43 milliőről 51 millióra. Egy Napoleon-arany 300.000 osztrák korona.

Harcias hangok a beogradi sajtóban

Beogradból jelentik: Az összes beogradi lapok egyértelműleg megállapítják, hogy a kisantant jegyzéke mély hatást tett Budapestén és azt várják, hogy a magyar kormány a történetek után le fog mondani.

A Vreme »A francia példa« című vezércikkben foglalkozik a magyar háborús készülődések kérdésével. Rámutat arra, hogy felelőtlen nazafias egyesületek cégére alatt céltudatos előkészítés folyik egy revans-háborúra, a trianoni béke megváltoztatása érdekében. A kisantantnak a Vreme szerint most, a mikor még nagyobb vérontás nélkül lehetséges, csirájában kell elfojtania ezeket a törekvéseket. »Egy energikus akció most nem ütközne még nagyobb nehézségekbe. A kisantant együttes lépése Budapestén csak kezdetét kell, hogy jelentse egy komolyabb akciónak. Nem szabad megelégedni a magyar kormány platonikus kijelentéseivel és nem szabad figyelembe venni a nagy hatalmak esetleges békéltető közbenlépését sem, hanem erre való tekintet nélkül cselekedni kell. Franciaország bevonult Essenbe. A francia példa jó, azt kell követni.«

Tekintettel arra a kapcsolatra, amely a Vremét a radikálisparthoz fűzi, a harcias vezércikk a külföldön nagy feltűnést fog kelteni.

Nem maradnak el a háborús tendenciájú cikkekkel a demokrata lapok sem a Vreme mögött.

Bochumban a francia katonák rálöttek a német lakosságra

Franciaország új zálogok szedésére készül. — Mussolini közvetít a németek és franciák között

Francia politikai körökben nagy izgalmat keltett az a jelentés, hogy az esseni bányatulajdonosok a szénnek és a koksznak szállítására Franciaország és Belgium részére még készpénzfizetés mellett is megtagadták.

Az a felfogás alakult ki, hogy ezzel teljesen új helyzet állott elő, amelyről a francia külügyminisztériumban ismét beható tanácskozás folyt. Poincaré miniszterelnök órák hosszan át tárgyalta Lasteurie pénzügyminiszterrel és Le Trogueur közmunkaügyi miniszterrel, ugyancsak Barthouval, a jóvátételi bizottság elnökével. Elhatározták, hogy ha a bányatulajdonosok megmaradnak elhatározásuk mellett, a francia kormány a rekvirálás eszköze fog alkalmazni, hogy a szövetségesek megkapják azt a szénét, amely a jóvátételi szerződés alapján őket megilleti.

A »Temps« szerint a jóvátételi bizottság szerdai ülésén szintén foglalkozni fog az új helyzettel és újabb kényszerintézkedéseket fog elhatározni.

Nagy feltűnést kelt Párisban az a tény, hogy a római német követet nem hívták vissza. Ebben annak a jelét látják, hogy a német kormány Olaszországnak a jelenlegi konfliktusban vállalt szerepét megszeméltől méltányolja és az olasz kormánynak nem tulajdonít ellenséges szándékot.

Párisi jelentés szerint Mussolini tovább folytatja akcióját abban az irányban, hogy a tárgyalás igonala Franciaország és Németország között végleg meg ne szakadjon. A német fizetés határidejének e hó hó végéig való meghosszabbítása Mussolini nyomtatékos felszólalásának eredménye.

délben bevonultak a városba, megszállták a városházát és a főpostahivatalt. A megszállás váratlanul érte Bochum lakosságát és minden tervszerűség nélkül nagy tömeg verődött össze a Königsalleen.

A sokadalom a legteljesebb csendben vonult el, de jött egy másik csoport, amely a városházánál énekelni kezdte a világháború egy csatadalt, a »Győzni fogunk Franciaország fölött« kezdetű dalt.

A városháza előtt föllálitott francia őrség erre vezényszó nélkül puskból lövöldözött a tüntetőkre, akik futva menekültek, majd egy gépjegyver is működésbe lépett, de akkor már tiszta volt a térség. A tüntetők közül egy ember holtan maradt az utcán, két német megsebesült.

A franciák elhalasztották a szénlefoglalást

Az esseni műszaki bizottsághoz érkezett újabb hírek alapján a bizottság a francia kormánnyal egyetemben elhatározta, hogy szénlefoglalás végrehajtását 24 órával elhalasztja. A francia-belga csapatok folytatják előnyomulásukat Dortmund irányában.

Vanczák János ellen eljárás indul izgatás miatt

Nem szabad bírálni a kormány külpolitikáját

Budapestről jelentik: A Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége vasárnap délelőtt a cipészpartestület ülésében nagygyűlést tartott a kereseti adó végrehajtási módja ellen. A gyűlésen többek között Vanczák János is beszédet mondott. Beszéde közben az ügyeletes rendőrszűzviselő, Horvát András dr. rendőrkapitány megütözve hallotta, hogy Vanczák izgatásnak minősíthető kitételeket használt. Ezért a beszédet félbeszakította, egyben pedig írásbeli jelentést terjesztett elő az esetről. Andreka Károly főkapitány helyettesnek. A jelentésben megemlíti, hogy Vanczák a gyűlésen mondott beszédében izgatott.

Vanczák beszédében a kormány- és a pártpolitikai viszonyokat okolta azért, hogy a kisantanttal ellentétes viszonyban áll az ország és ezzel kapcsolatban súlyos kifejezéseket használt a kormány, illetve a ma fontos pozíciót betöltő vezetőszemélyiségek ellen.

Andreka Károly kedden délben tanulmányozza át Horvát András dr. rendőrkapitány részletes jelentését. A jelentés alapján megindítják az eljárást Vanczák ellen.

Betörők a határon túlról

Veszedelemes betörőbandát tett ártalmatlanná a suboticei rendőrség

Hetek óta foglalkoztatja a subotica rendőrséget több titokzatos betörés. Az utóbbi hetekben több nagyobb betörést követtek el Suboticán, anélkül, hogy a betörések tettesei után a legkevesebb nyom is maradt volna. A legutóbbi öt subotica betörést a legrovidebb időközben követtek el egymásután. A rendőrség széleskörű nyomozása végre is arra az eredményre vezetett, hogy a sorozatos betöréseket ugyanaz a szervezett betörőbanda követi el, még pedig oly módon, hogy magyar területről jönnek át és a betörés végrehajtása után még az éjszaka leple alatt szöknek vissza.

Ezen a nyomon indulva, a rendőrség Karakásevics Gábor rendőrfőkapitány és Miladinovics Szlobodán rendőrkapitány vezetése mellett az egész detektívtestület mozgósításával a legnagyobb apparátussal folytatta a nyomozást, amit rendkívül nehézé tett az a körülmény, hogy a betörők a határon túl ütötték fel tanyájukat.

A detektívtestület végül megállapította, hogy a betöréseket Szalai Gyula rosvott multu subotica betörő követi el.

két társával és a banda Kelebia közlelésben bujkál. A subotici rendőrség értesítette erről a határmenti magyar csendőrséget, amely néhány napi nyomozás után kedden letartóztatta mind a három betörőt, akiknél a Suboticián lopott holmik legnagyobb részét is megtalálták.

A magyar csendőrség értesítette erről a subotici rendőrséget, aminek folytán Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány kedden 48 óras határátlépési igazolványt adott a legutóbbi öt nagy betörés sérteitinek, akik átmentek Kelebiára, hogy az ott megtalált lopott tárgyakból a saját tulajdonukat kiválogassák és át szállítsák. A felhalmozott és Suboticián lopott dolgok értékére következtetni lehet abból, hogy több mint egy millió koronát tesz ki a lopott dolgok értéke.

Hogy a betörőket a magyar hatóságok ki fogják-e adni, az még kérdéses.

EGYÉNI AKCIÓ

Vaszilij rendes embert farag belőlem

Ha valaha sikereim lesznek az életben, az csak Vaszilijnek tudható be. Vaszilij egy agresszív, szomorkás képű cipőtisztító a Bárány és a Korzó sarkon. Délben, amikor ebédre megyek mindig találkozik velem. Kis ládikája előtt a falnak támaszkodva kuporog a sarkon lehetetlenül rossza, csunya nagykahájában. Mellette hevernek fegyverei, fényesítő kefék, fekete és sárga krémes skatulyák és a »glancoló« rongyok.

Ez a Vaszilij egy cseppet sem néz ki orosznak. Talán ezzel is nyerte meg a szimpátiámat. A nyomorúsága iránt érzett, fel-fel törő szálnalmamat azonban mindig elnyomja a félelem. Igen — ez nem nevetni való — én télek ettől a Vaszilijtól. Respektálok, akár kis diák koromban a rettenetes francia tanárt. Délben, amikor kénytelen kelletem el kell mennem előtte, azonnal rám esik szúrós tekintete, majd lesiklik két poros, tisztítatlan cipőmre. Megvető, maliciózus arcából azonnal konstátalom, hogy nincs meglepődve. Vaszilij lenéz engem és bizonyára rossz véleménye van rólam. Mert a cipőim, mint rendszeren nem tiszták. Illetve kicsit piszkosok. Ugyanis magam takarítom őket. De persze ritka időközökben, mert nem igen érek rá. Leginkább három négy naponta. Akkor is igen sietősen kenem rá a krémet, hol vastagon, hol vékonyan, így aztán egyik felén sáros marad, másról szemkáprázatosan ragyog.

Vaszilij gyakorlott szemei, persze azonnal észreveszik. Vaszilij szigorúan, haraggal tekint rám és én mérhetetlenül szégyenkezem előtte. Ilyenkor szörnyű dilemma fog el. Nagyon kellemetlenül érzem magam. Oda kéne menni — gondolom dacosan — előkelő gesztussal felrakni a ládikára a lábam és gögösen inteni, hogy:

rajta, muszka barátom! Ezt azonban csak akkor érzem, ha van pénzem (ami a ritkább eset) Ám ez esetben valami nagy lelkiismeretesség fog el és nem visz rá a lélek, hogy megalázzam ezt a szegény embert. Mert az már kész szemtelenség lenne, hogy én visszaélve az ő nyomorult, tehetetlen helyzetével cipőimet tisztíttassam itt, nyilvánosan ezzel a komoly, meglett emberrel. Nem, ezt sohasem tudnám megtenni!

Más napokon, ha nincs pénzem (ez gyakori eset) sajgó szívvel, piruló arcval, alázatosan akár az első apostolok bármelyike, lesütött pillákkal, mint egy vezeklő barát, osonok tova és irigykedve nézem azokat a fölényes embertársakat, akik betétes, dupla talpu, gummi sarkos cipőiket hanyag pózzal fektetik az ő ölébe, a lábán. Ilyenkor Vaszilij dühös szorgalommal görnyed a finom cipők fölé, de látom, hogy kutató szeme szögletéből szigorú pillantásokkal vizitálja cipőimet. Dühös szorgalommal, mind a két kezével dolgozik, akár egy lokomotív fáradhatatlan dugattyuja.

Ilyenkor Vaszilij füttyrészik. Keserves, bosszantó, nevetéses módon fü-

tyül. Olyan mint egy kedélybeteg rigó, amint keskeny száját összcsecsücsöri. Sápadt arcán két apró gödör támad, mely szemei hunyorogva bámulnak előre, míg ő füttyül szomorú, furcsa orosz nyókat. Rendszeren a Volga Volgát és egy kesergő, pusztaiú dalt fúj, ha arra megyek. Bizonyára azt hiszi, hogy nekem tetszik. Pedig egyáltalán semmi hatással sincs rám. Hisz a barban ezt dudolják eredeti orosz népköztűmben, fekete lakkos csizmákban, a háttérben sejtelmes, kusza, ködös kuliszákkal, a mik az orosz alföldet szeretnék ábrázolni. A messziről idevetődött orosz föld egyszerű gyermekei minden este el-énekliek a rossz, öreg barzongora trillájára. Szóval már nem új. Különbösen is tulteng egy kissé már az orosz hacca-cáré. Minden kiskorcsnában orosz balalajka és citera ciripelése mellett kólóznak a bunyevác legények.

Direkt szomorú, bánatos leszek, ha hallom és szeretném megmondani neki, hogy unom. De most másról van szó.

Vaszilij belőlem tisztességes embert csinált. Ismerőseim csudálkozva állapítják meg, hogy kezdek rendes fiu lenni. Mindez az ő érdeme. Hetek óta kénytelen vagyok kitisztítani a cipőmet. Ragyog, szikrázik délbén, akár a krémesskatulyákon látható reklám képeken. S látom, hogy ő is elégedett velem. Szigorú lenéző tekintete barátságos, mosollyá enyhült.

Mivel is róhatnám le hálámat jobban, mint azzal, hogy kitisztítottam velem a cipőmet. Legközelebb én is felteszem lábamat erre a félelmetes és titokzatos ládikára...

(T.)

A zsidó Nőegylet álarcos bálja

A subotici farsang beköszöntését jelentette a zsidó nőegylet és népkönyha álarcos bálja, amely keddi éjszaka a színház termében kitűnő sikerrel zajlott le és amely meghozta a rendező egyesületnek azt az anyagi és erkölcsi eredményt, amit várt tőle és biztosította a subotici fiatalságnak azt a vidám farsangi hangulatot, amelyre már hetekkel ezelőtt oly lázasán készülődtek.

Az álarcos bálon, amely este kilenc óraker kezdődött ötletes jelmezekben, színes, érdekes dominókban résztvevő ugyszólván az egész város farsangvívő fiatalsága. A bál megnyitására a kezdő menetben több mint száz pár vonult föl pompás kosztűmökben a színház termében, amelyet erre az alkalomra gyönyörűen feldiszipáltak. Az estély közönsége sorában ott volt az egész város előkelősége nemzetiségi különbség nélkül. Nagy számban vettek részt az estélyen katonatisztek és a hivatalnokai kar vezetői is. A különböző ötletes maszkok és kosztűmök felvonulása pazar látványt nyújtott a nézőknek.

A terem oly zsúfolt volt, hogy mozdulni is alig lehetett és a táncosoknak is csak alig néhány méternyi kis kör maradt. Épp ezért lehetetlen leírni az összes jelmezeket, amelyek azonban mind izlésesek és rendkívül szépek voltak. A teremnek a színpaddal átellenben levő részén, ahol egyébként a magas földszint van, egy hosszú asztal volt felállítva ételekkel, italokkal és süteményekkel. Ezt mind a nőegylet tagjai küldték.

A bál sikere körül a legnagyobb érdeme van Sporer Mórné urnőnek, a népkönyha elnöknőjének és György A. Mórának, az izr. nőegylet elnöknőjének. A büfé asztal mellett fáradhatatlanul buzgólkodtak dr. Tordai Izsóné, Schreier Sándorné, Váci Józsefné és Kohn Mórné. A rendezők egytől egyig lelkesen fáradoztak az est sikere érdekében.

A bál a hajnali órákig tartott a legjobb hangulatban.

Három főtárgyalás

Egy hónapi fogházra ítélték Topola hirhedt rendőrfelügyelőjét

A subotici törvényszék büntető tanácsa kedden délelőtt több érdekes bűnügyben tartott főtárgyalást.

A tanácskozásban Pavlovics István törvényszéki elnök elnökölt és a tanács tagjai voltak Ilies Dragomir dr. és Gyorgyevics Joco törvényszéki bírák.

A közvádat valamennyi ügyben Vaszilievics Ljuba dr. államügyész képviselte.

Az államkölcson jegyzése Horgoson.

A hét százalékos államkölcson jegyzésének idejében, 1921. év őszén történt Horgoson.

Herédi János horgosi mézárós a vád szerint azt a kijelentést tette egy propaganda értekezleten, ahol mintegy 60-70-en voltak jelen, hogy *bolondok lesznek, ha jegyeznek.*

A vádlott következőleg adja elő az esetet: A kisbíró házról-házra járt, hogy jöjjünk össze értekezletre a községházán, ahol a jegyző ur fogja ismertetni az államkölcson.

Mikor összejöttek, kezdte neki magyarázni a jegyző, hogy vegyen fel kölcsönt a bankból és jegyezzen a pénzért államkölcson.

Erre azt mondta a vádlott:

— Ha bolond leszek! Arra értettem ezt, hogy nem akkor lesz bolond, ha jegyez az államkölcsonre, hanem akkor, ha a bankban pénzt vesz fel kölcsönbe és abból jegyez.

A vádlott után Vlahovics Jován jegyzőt hallgatta ki a bíróság tanuként, aki megerősítette a vádlott vallomását.

Petrovics János dr. védőbeszéde után a bíróság Herédi Jánost fölmentette.

Az ítélet jogerős.

A volt topolai rendőrfelügyelő a vádlottak padján

Sajtó utján elkövetett becsületsértéssel vádolva állott George Péter, az egykori rettegett topolai rendőrfelügyelő a subotici bíróság előtt. Rendőr kísérte át Somborból, ahol szemérem elleni bűntett miatt reá, kiszabott börtönbüntetését tölti ki.

George Péter a Tyeremov-korszakban volt rendőr Topolán. Akkoriban Dimitrijevic Tihamér szolgabíró heves hírlapi akciót indított Tyeremov főbíró ellen. Ebbe a harcba avatkozott bele George rendőrfelügyelő a topolai Hírlap 1920. év szeptember 19-iki számában megjelent nyílttéri közleményben a többi között a következőt írta:

»Dimitrijevic Tihamér — volt topolai szolgabíró — sikkasztó.«

Az eljárás Dimitrijevic feljelentésére indult meg, de miután a közleményben közhivatalnok volt megsérve, a vádat az államügyészség vette át.

George bizonyítani szeretné hírlapi vádját, de még valószínűsíteni sem tudja.

A tanuként kihallgatott Gavanszki Todor szolgabíró is megcáfolja George vádját.

A bíróság Pislulics Zsivomir védőbeszéde után Georg Pétert bűnösnek monodta ki sajtó utján elkövetett becsületsértésben és egy havi fogházra ítélte.

Aki államkölcson akart utazni

Marinkovics Gyorgye még 1921. év július havában Branko Sofjának házasságot ígért és ezen a réven kicsalt tőle 800 koronát és különböző ruhadarabokat. Ezután pedig nyomtalanul eltűnt.

A bíróság még a nyáron kitűzte ebben az ügyben a főtárgyalást és a Velliki Laolen (Délserbia) tartózkodó Marinkovicsot megidézte. Marinkovics nem jelent meg sem ezen, sem az ekkor kitűzött főtárgyaláson. Erre a bíróság elrendelte elővezetését.

Marinkovics a keddi — harmadik — tárgyaláson beogradi rendőr kíséretében jelent meg.

Az elnök megkérdezi hogy miért nem jött el önként a tárgyalásokra és a vádlott azt feleli, szegény ember va-

gyok, nem volt pénzem utiköltségre. Tudtam, hogy a végén elő fognak vezetni és vártam, hogy ezt elrendeljék.

A vádat tagadja. Igaz, hogy ismerőse volt az említett nőnek, de nem ígért házasságot és a leány önként adott neki egyet-mást. Ő nem kért tőle semmit.

A bíróság a vádlottat fölmentette.

HIREK

— **Miniszterek a királynál.** Beogradból jelentik; Omerovics és Szupiló miniszterek kedden délben a királynál voltak ebéden.

— **Pribicsevics Zagrebban.** Beogradból jelentik: Pribicsevics Szvetozár kedden reggel Zagrebba utazott, ahonnan a választásokig a horvátországi demokratapárt agitációját fogja irányítani.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság tagjait csütörtökre táviratilag ülésre hívták egybe.

— **A számvevőszék számonkéri a törvénytelen kinevezéseket.** Beogradból jelentik: A legfőbb állami számvevőszék nagyszámú panaszt tett az államtanácsnál egyes resszort miniszterek ellen, főleg törvénytelen tisztviselői kinevezések miatt.

— **Munkaszüneti nap lesz pénteken.** Január 19-én, pénteken görögkeleti Vizkereszt ünnepén Suboticián a rendőrség közlése szerint vasárnapi munkaszünet érvényes. A hetivásárt ezért egy nappal előbb, vagyis csütörtökön tartják meg. Szombaton, Szent Száva ünnepén nem lesz munkaszünet, azonban az iskolákban ezt a napot is megünneplik.

— **A Magyar Párt vezérőlbizottságának ülése.** Megirtuk tegnap, hogy az országos Magyar Párt vezérőlbizottsága és elnöki tanácsa január hó 21-én, vasárnap fogja megtartani legközelebbi ülését. Az ülés időpontját most az elnöki tanács és a vezérőlbizottság bánsági tagjainak kívánságára elhalasztották és véglegesen január 19-ére, péntekre tűzték ki. Az elnöki tanács ülése pénteken délelőtt 9 óraker, a vezérőlbizottság pedig pénteken délután 3 óraker kezdődik. A Magyar Párt vezetősége ezuton kéri fel az elnöki tanács és a vezérőlbizottság tagjait a megjelenésre.

— **A pápai nuncius a vallásügyi miniszternél.** Beogradból jelentik: Pelegrinetti pápai nuncius kedden meglátogatta Jovanovics Ljuba vallásügyi minisztert. A nuncius az új püspökök kinevezése és a vatikáni konkordátumot tárgyaló bizottság kiegészítése ügyében interveniált a miniszternél.

— **Elcsapták Pucelj volt miniszter vejét.** Beogradból jelentik: Pucelj volt földművelésügyi miniszter egykori kabinetfőnökét, Stibler, aki legutóbb a topesideri állami uradalom igazgatója volt, felmentették állásától. Stibler nevét, akinek egyébként Pucelj az apósa, újabban különböző visszaélésekkel hozták kapcsolatba.

— **Beograd város egyhavi luxusadó bevétele.** Beograd város december 1-től 31-ig luxusadóból 21,259.160 dinárt vett be, míg az előző hónapban csak 13 millió dinár volt a luxusadó jövedelme.

— **Helyreigazítás.** »Felfüggesztették a novisadi főkapitányt« című tegnapi cikkünkbe hiba csuszott be, amennyiben Stefanovics Zsarkó polgármester a felfüggesztésről semmiféle kijelentést nem tett.

— **A munkásvédelmi törvény előkészítése.** Beeskerekről jelentik: A szociálpolitikai minisztérium leiratot intézett a beeskereki munkafelügyelőiséghez, amelyben felszólítja, hogy a munkásvédelmi törvény revíziójára vonatkozó javaslatát sürgősen terjessze föl a minisztériumhoz. Tudvalevő, hogy a munkásvédelmi törvény súlyos feltételeket szab a munkaidő tekintetében a munkaadókra, amelyek ellen a munkaadók részéről már több ízben történt tiltakozás. A minisztérium most ugy látszik enyhíteni akar a munkaadókra kiszabott feltételeken és azért kéri be a revízióra vonatkozó javaslatot a munkafelügyelőiségtől.

— **A képviselő meg a vizum.** Novisadról jelentik: Novisadon nagy feltűnést keltett a *Vidovának* az a cikke, amelyben megírja, hogy Vilics Márkó volt képviselő a nyáron Covics Páltól 1500 dinárt vett fel egy magyar vizum megszerzésére. A képviselő azonban a vizumot nem szerezte meg Covicsnak, aki többször hiába szólította fel, hogy a vállalt feladatot teljesítse. Milics Márkó a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy a pénzt átadta egy embernek, aki tőle átvette a megbízást, de mindaddig nem tudta a vizumot megszerezni. A vizsgálóbíró nyolc napi határidőt adott Milics képviselőnek, hogy Covicsal a vizum ügyét rendezze.

— **Megnyílik a Hódty-féle festőiskola.** Hódty Géza festőművész festőiskolája január 22-én, hétfőn már megnyílik és a jelentkezők nagy létszámára való tekintettel a festőművész még korlátozott számban elfogad jelentkezőket Skotus Váior-utca 11. szám alatti lakásán naponta délelőtt 8—9 és 12—1., délután pedig 4—5 óra között.

— **Szaporítják a dohánykivitel.** Beogradi jelentés szerint az állami dohányjövődék igazgatósága elhatározta, hogy nagyobb mennyiségű dohánykivitel bocsát a kivitel céljaira rendelkezésre, miután ez százmillió dinár többletet jelent a dohányjövődék bevételeiben.

— **A sentai atrocitás áldozatát a subotikai ügyészség szabadrábra helyezte.** Megírtuk, hogy a sentai rendőrség Benedek Andor ottani kereskedőt, az Eugén-kávéházbeli incidensből kifolyólag beszállította a subotikai ügyészséghez. Mint értesülünk, az ügyészség Benedeket kedden szabadrábra helyezte.

— **Még nincs megegyezés a Ferrumgyári sztrájk ügyében.** Megírtuk, hogy a subotikai Ferrum-gyárban dolgozó mintegy 350 munkás szombaton sztrájkba lépett, miután a gyár vezetősége a múlt év őszén kötött béremelésre vonatkozó szerződést a továbbiakra nem volt hajlandó magára nézve kötelezőnek elismerni. A Ferrum-gyári munkásság sztrájkja ügyében mindaddig nem történt semmi fordulat. A sztrájkoló munkások kijelentésük szerint csupán a szerződés érvényességének fontartását kívánják és ragaszkodnak az index-rendszerhez. A két fél között fönálló ellentétek miatt a sztrájk változatlanul tart. A munkásság, a sztrájkvezetőség állítása szerint a munkabeszüntetést csupán védelemi harcnak tekintik. Remélhető azonban, hogy a vitás index-rendszer ügyében egy a munkásság, mint a gyárvezetőség rövidesen mégis megegyezésre fog jutni és a nagyszabású gyárüzemben ismét megkezdődik a munka.

— **Rendőri hírek.** Vitéz Ferenc maratonosi lakos hétfőn a hetivására behajtatott kocsiával Suboticára. Délelőtt a forgalmas piacon, amikor Vitéz néhány percre elhagyta kocsiját, fölült arra Schmidt János baranyai csavargó és ciakart hajtatni. A rendőrség azonnal elfogta a csavargót és átadta az ügyészségnek. A rendőrség letartóztatta Kopilovics József 28 éves munkanélküli egyént, aki Kopilovics Mariától több értékes dolgot lopott. Őt is átadják az ügyészségnek.

— **Seypel Beogradba készül.** Beogradból jelentik: Seypel osztrák kancellár a jugoszláv külügyminisztériumhoz kérdést intézett, hogy opportunusnak tartaná-e a jugoszláv kormány, ha az osztrák állam képviselőjében Seypel kancellár és a külügyminiszter a legközelebbi jövőben látogatást tennének Beogradban. Seypel közvetlen érintkezésbe akar lépni a jugoszláv kormánykörökkel, hogy ezáltal szorosabbá tegye a két szomszédos ország egymáshoz való viszonyát. Nincs is külügyminiszter az osztrák kérdészködékre azonnal kedvező választ adott.

— **Áthelyezett jegyzők.** Beeskerekről jelentik: Müller Ottó bégaszentgyörgyi jegyzőt áthelyezték Nemetelemre, Pietz Hugó nemeteleméri jegyzőt viszont Bégaszentgyörgyre helyezték át.

— **Gyűjtenek a montenegrói éhezőknek.** Beeskerekről jelentik: Bácsban akció indult meg a montenegrói éhezők segítésére.

— **A Corriera della Sera ünnepi számmal hódolt Petőfi emlékének.** Olaszországban nagy bensőséggel ünnepelték meg Petőfi emlékét. Az olasz lapok hasábos cikkeken számoltak be Petőfi életéről és műveiről s az egyik legnagyobb lap, a Corriera della Sera külön kiadást adott tiszteletére.

— **Elhalasztott táncmulatság.** A Kolo Jahača Lovaregylet közbejött akadályok miatt január 20-ikáról február 10-ikére halasztotta bálját.

— **A rendőrség a bérkocsisok árdrágítása ellen.** Azokkal a panaszokkal szemben, hogy a bérkocsisok a megengedett tarifánál többet számítanak és különösen az orvosok részére számítanak magas taksát, föl hívja egy az orvosokat, mint általában a közönség figyelmét arra, hogy minden ilyen esetben tegyen följelentést, miután a rendőrség csak így tudja a visszaélőket megbüntetni.

— **Nem verkedett.** Felkértünk annak a közlésére, hogy a sentai verkedésekben Krisztinovics, az ottani nacionalista szervezet tagja nem vett részt. — Ugy látszik maguk a sentai nacionalisták sem tulságosan büszkék arra a szerepre, amelyet betöltenek s szívesen lemondanak a rendezavaró tüntetésekben való részvétel dicsőségéről. Ilyen körülmények között merőben érthetetlen, hogy sem a nacionalista ifjuság jó érzése, sem a sentai rendőrség erélye nem képes a botrányok ismétlődését megakadályozni.

— **A subotikai fiuk üdvözlöte Valjevóából.** A Valjevóban katonáskodó subotikai fiuk levelet küldtek szerkesztőségünk címére, amelyben üdvözlötüket küldik subotikai ismerőseiknek. A messzi valjevói földön katonáskodó subotikai fiuk, — akik ugylátszik haza szívesen és szeretettel emlékeznek, — megható sorait a következők írták alá: Beck Andor, Bajza János, Horák András, Hicsik Elemér, Horváth Sándor, Horváth Ferenc, Lajkó Ferenc, Boros Péter, Gál István, Arnold Károly, Gönczöl Mátyás, Gönczöl Kálmán, Mojzes Bartos, Miskolezi István, Lajer Dezső és Kiss Dogyi Károly.

— **Hat órát késétt a délutáni beeskereki személyvonat.** Sentáról jelentik: A délután öt órakor Beeskerek felől érkező subotikai személyvonat hat órai késéssel érkezett meg Sentára. A nagy késést az okozta, hogy a vonat mozdonya Karlovó előtt elromlott és a vonathoz más mozdonyt kellett kapcsolni, amelyet Beogradról kellett kirendelni a karlovói állomásfőnökségnek.

— **Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta.** Beeskeregi orvosi rendelés. Férfi és női nemű betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Ádammal szemben.) Telefon: 695

— **Robinson a filmen.** A modern filmtechnika bravuros teljesítménye az a hatalmas filmdarab, amely csüörtörtöttől kezdve kerül bemutatásra a Korzó-moziban. Robinson Crusoe-nak örökké frissen ható kedves története Defoe Dániel világhírű regénye után feldolgozva a leghatásosabb film-műnek bizonyult. A hatalmas filmdarab két részből áll, nyolc-nyolc felvonásban és elsősorban rendezésben, kitűnő színészek játékában a lehető legtökéletesebb illuziót nyújtja a néző számára. Gyermekkorunk édes-bus hangulatai, a Robinson könyv olvasásának drága emlékei kelnek életre a vásznon és mindvégig lebilincselve tartják az embert. Nagy erőssége a pompás filmszenzációnak a korhű történelmi beállítás. A Robinson-film határozottan a sláger-filmek közé tartozik és előreláthatóan nagy sikere igazolni fogja kiválóságát.

— **Elfogták a két ukrán tiszt gyilkosát.** Budapestről jelentik: A proletárdiktatura idején a terroristák a Hungária-szállóból elhurcoltak két ukrán tisztet. A tiszteket éjszaka idején levitték a Dunaparra és a Dunába lökték őket. A két ukrán tiszt holtteste nem is került elő sohasem. A rendőrség annakidején több terroristát elfogott, akiket a gyilkosságban való részvétellel gyanúsítottak. A tisztek szemeit Schwingula Béla szurta ki, akit azonban nem tudtak kézrekeríteni, mert külföldön tartózkodott. Hétfőn azonban Schwingula Budapestre érkezett, a hol detektívek letartóztatták. Megkötötték és beszállították a főkapitányságra. Azonnal vallatásra fogták. A kihallgatás során elmondotta, hogy csakugyan részt vett a két ukrán tiszt meggyilkolásában, de csak hosszasan taggatás után volt hajlandó beismerni, hogy a két szerencsétlen ember szemét ő szurta ki. A gyilkos terroristát már átadták az ügyészségnek.

— **Dr. Ognjanov Szvetozár ügyvédi irodáját** Cara Dušana-ulica broj 6 alatt (Vas Ádammal szemben) nyitotta meg.

— **A subotikai zalkó Patronázs-Egyesület** január 28-iki gyermek kalikó báljára a kalikóanyag Sár Sándorné üzletében kapható.

— **Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos** és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig. Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

— **Sjedinjene Krucane D. D. Zagreb, Bogovičeva ul. 3.** Modern méz-művek Očuran és Novimarioiban. Havi termelés 150 vagon elsőrendű darabos méz.

— **(*) Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője** nemi betegok részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroška-téle ház.

— **Orvosi rendelő bőr és nemi betegok részére** d. e. 9—1/211. d. u. 3—6-ig. (Salvasan oltások vérbaajosoknak) csecsemő és gyermek-betegoknek délelőtt 9—1/211-ig. Dr. Kosztolányi Subotica. Ul. Vilsonova 34.

Fűzöpótló
különbözőségek készílnék
SCHÄFFER MARGIT
szakképzett fűzőkészítő-nél
KARADZICEVA ULICA 7.
(Bárany szálló mellett utca)
Videki megrendeléseket a szusz és csipőbőség beküldése után postán eszkbözl.

SZINHÁZ

— **Cvete Cindro második hangversenye.** Cvete Cindro a dalmáciai származású kiváló operaénekesnő, aki a napokban megtartott első dal-estélyével óriási sikert aratott, szerdán este 8 órai kezdettel rendezi második hangversenyét a subotikai színházban. Műsorán Hatze, Konjovics, Belics-dalok szerepelnek, valamint operaáriák Ponchielli, Cilea, Cattalani, Massagni, Puccini és Verdi leghíresebb operáiból.

— **Műkedvelő előadás Sentán.** Sentáról jelentik: A keresztény kereskedő ifjak egyesülete január hó 21-én színelőadást rendez az Eugen szálló nagytermében. A kiváló műkedvelő gárda ez alkalommal Gárdonyi Gézának »Fehér Anna« című szindarabját fogja előadni. Február hó 14-én pedig az egyesület nagyszabású álarcos bálát rendez.

TÖZSDE

— **Novisadi terménytőzsde, január 16.** Irányzat szilárd. Szárlított tengeri 290, új tengeri 210, buza 435—445, liszt, nullás 630, kenyérliszt 6-os 555, főzölliszt 605—615, árpa 315.

— **Zárlat:** Dollár 101.50—102.50, Páris 703—705, Berlin 0.70—0.75, Bécs 0.1450—0.1475, Budapest 3.85—3.9, Milánó 5.05—5.07, Prága 2.91—2.94.

— **Zürich, január 16. Zárlat:** Berlin 00.3375 (0.0475), Holland 210.50 (210.50), Newyork 531.50 (531.—), London 24.81 (24.82), Páris 36.20 (36.90), Milánó 26.10 (26.30), Prága 14.80 (15.20), Budapest 0.20.50 (0.20.50), Beograd 5.30 (5.30), Bukarest 2.95 (3.—), Varsó 0.02.25 (0.026.25), Bécs 000.75 000.76.

— **Budapest, január 16. Léva** 17.75—18.75, francia frank 179—189, márka 20—25, szokol 74.78. A többi változatlan.

Meghívó.

— **A Törökkánizsai Központi Takarékpénztár** mint Részvénytársaság huszonnyolcadik évi rendes közgyűlését 1923. évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor tartja meg Nova-Kanjižán, az intézet helyiségében, melyre a t. részvényeseket van szerencsém meghívni.

Tárgysorozat

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1922. évi zárszámadás betérjesztése és megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. A felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság 1923. évi működéséről tiszteletdíj megállapítása.
6. Egy igazgatósági tag választása.
7. Határozathozatal az alaptőke felemelése ügyében.
8. Az alapszabályok 1., 2., 4., 5. és 9. §-ainak megváltoztatása.
9. Netáni indítványok.

— **Nova-Kanjiža, 1923. január 10-én.**

— **Intézeti elnök.**

VALÓDI
„ERÉNYI”
DIANA
sósorszesz.

Kis üveg ára . Din. 6—
Közép „ „ . Din. 16—
Nagy „ „ . Din. 23—

Mindenütt kapható!

— **Bőr- és nemibetegoknek** Somborban rendel délelőtt 8—10-ig és délután 2—4 közt dr. Koralek Jakásán (Weidingerpalota, I. em.). Salvasan-oltások vérbaajosoknak.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a barátainknak és ismerőseinknek, akik drága, felejthetetlen

Magduskánk

elhunyta alkalmával részvételükkel felkerestek és nagy fájdalomunkban osztoztak, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Fischer Márk
és családja.

335

A Sombori Zsidó Hitközség az iskolás gyermekek és a serdülő ifjuság részére héber nyelv, zsidó történelem és irodalom elsajátítására tanfolyamot ajánl nyitni. E célból a hitközség összes tagjait folyó hó 21-én vasárnap d. u. 3 órára értekezletre hívja meg.

Árverés.

Csütörtökön délelőtt 11 órakor eladásra kerül 70 mtm. vegyes deszka feladaték.

Subotica, Bajski put 36.

35 dinár

felvágatlan tűzifa,

40 dinár aprított tűzifa

métermázsánsként Pontok kiszolgálás.

Maksim Schlanger

Parafel ulica 179. (Párhuzamos ut.)

SÓ

Finoman őrölt kősó, vagon és kisebb tételekben azonnali szállítással a legolcsóbban kapható.

Gausz János sómalmában

NOVISAD, FOTOŠKI PUT 66.

TELEFON 8.

SALAMA

prve vrsti

nova roba

posve zrela

dobiva se svuda

I. hrv. tvornica salame, sušena mesa i masti

M. Gavrilović

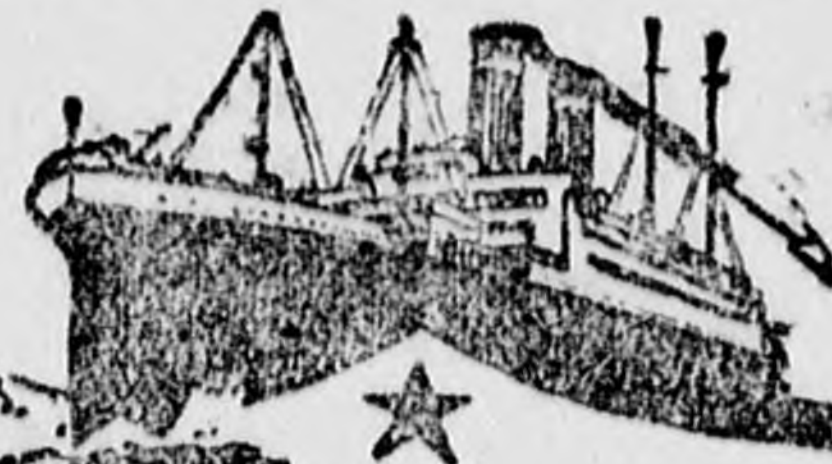
sinovi d. d.

Petrinja.

ELADÓ HÁZ

Baján emeletes 2 utcára 460 négyszögöl területtel, beltéren, templom mellett 6 lakás s megfelelő mellékhelyiségekkel, nagy raktárakkal, üzlethelyiséggel, gőzfűrészgedéllyel, sördepóval s ahhoz tartozó gépekkel. — Bővebbet **Jerkovits Mátyásnál Subotica.** Telefon 52. 336

Rendszeres összeköttetés

Bremából Southampton és Cherbourg-át New-Yorkba az United States Lines pompásan berendezett amerikai kormányhajóival.

Legközelebbi indulások:

Amerika	Február 7.	Április 11.
President Harding	Február 14.	Március 21.
George Washington	Február 21.	Március 28.
President Roosevelt	Február 28.	Április 4.

Kérje a 153. számú vitorlajegyzéket.

UNITED STATES LINES

Beograd

Travnička-ulica 1.

és minden nagyobb utazási iroda.

ASZTALOSMESTEREK FIGYELMÉBE!

MINDENFÉLE TENGERENTULI NEMES

FURNIROK

ugymint: madárjavor, virágköris, citrom, afr. körte csikos és világ mahagoni stb.

állandóan minden mennyiségben kaphatók a Sombori Butoripari Árucarnok Szövetkezet-nél SOMBOR, Kralj Petra ul. 20. Telefon 50.

UTAZÓ

papírszakmában jártas szerb nyelvet perfekt beszélő azonnal felvétetik

LÉVAI LAJOS

papíráru nagykereskedésében Stari Bečej

Ifj. Walter Mátyás és Társa

cementárugyára Bajmok

GYÁRT: Szines cementlapokat, gránit soklilapokat, — köoszlopokat, cementcsöveket, sirköveket, stb., stb.

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajóirányú személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosfalu utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőig, ki minden tekintetben segítségükre van.

Mindeneml. bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line jugoszlaviai vezérképviselő

Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.

Telefon 24-65. — Sürgőnycim: „CUNARD“ Zagreb

SÓ

darabos és daráltat, vagonoként és kisebb mennyiségben azonnali szállításra legolcsóbban ajánl

BRAČA OFNER ügynökség és bizományi üzlet NOVISAD, Sürgőnycim: Brača Ofner. Telefon 327.

OXIGEN

minden mennyiségben napi éven kapható **GOMBOS IMRE SOMBOR**

Roka u., Sveta u. 21.

Lerakat: Sveta Miletić ulica 3.

(Czeizel gépgyár)

318

FAGYAPOTGYÁRTÁSHOZ

szükséges

5 gép és 1 sajtó eladó

Steiner Herman lágagyár Osijek I.

Pristanište 23.

239

Tűzifa!

La bükkhasáb, vegyeshasáb és gömbfa, továbbá baltázott dorong legjobb minőségben waggonba rakva prompt szállítható

Danica Faipar- és Butorgyár Osijek.

(Desatičina ulica 27.) — Telefon 404.

Építésszek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legintényosabb árban készítünk megrendelések után, rajnok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és butorokat legmodernebb kivitelben. — Árajánlatokat leggyorsabban eszközölünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIĆ ULICA

1491

Elsőrendű jól bevezetett bécsi exportcég átvénné

nagy malom képviselőjét

a bécsi piacon. Szives ajánlatokat a Poligráfica rt. Zagreb, II. Gunduličeva ul. 20. továbbit R. R. Or. jelige alatt.

Kubikos talicskákat

vasalva és vasalás nélkül készít

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

9385

jan. 15-től
jan. 17-ig
hétfőtől
csütörtökig

Korzó

Küzdelem a dicsőségért

(Picolo Fonti)

dráma 5 felvonás. Főszereplő: Franceska Bonini

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy szó 3 K. vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Leghísebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvesz Suboticán a kiadóhivatal Kralja Alexandra-utca, Lebach-ház és Temunović hírlapáruda a vasúti park mellett. Vidékre valamenyi fővárosiunk. Előzetési díj havonként 30 din., negyedévre 90 din. Kérdésekhez válaszjelleg melléklendő. Állatkerecsk az apróhirdetési díj felét fizetik.

Litka

jan. 15-től
jan. 17-ig
hétfőtől
szerdáig

Hindu siremlék

II. rész: Borzalmak Indiában.

Főszereplők: Mya May, Olaf Fönnis, Conrau Veidt, Erna Morena, Paul Richter, Lya de Putti.

LEVELEZÉS

29 éves özvegyasszony, magas, barna, elegáns megjelenéssel, kék sálát jóímenő borbélyüzlete van, melyben állandóan két segéde dolgozik, későbbi házasság céljából megismerkedni óhajt 29-37 éves tisztességes és komoly borbélymesterrel, ki azután az üzletet vezetné. A német nyelv ismerete feltétlenül szükséges. Pályázó lehet özvegy is. Fényképpel ellátott levelek »Diszkrétio 29« jellegre ezen lap kiadójába kéretnek. 303

FOGLALKOZÁS

Orvos vidéki városban keres jól képzett fogtechnikust, aki önállóan dolgozik. Cím a kiadóban. 226

Fiatal kertész állást keres. Cím a kiadóban. 327

Harisnyák javítását, új harisnyák kötését legolcsóbban vállalja harisnyakötő Preradovica 14. Sihané-ház. 238

Gyakorlott pincemestert, esetleg nőt is, keresek azonnali belépésre, ki a bordesztilist és a palackborok aduzsztatását érti jelentkező a »Tri S-sira« avéházban. Az állás állandó, megelő személynek jó fizetést adok. 252

Gépész, ki szakgocserépgyártásban szakképzett, állást nyer Freund Károly géptéglagyárában, Bačko-Petrovo. 311

Cukrász-segéd fiatal, önálló munkás febr. 15-ikére állást keres. Cím: Czirkák cukrászda, Pančevo. 323

Perfekt könyvelő, német, magyar és horvát levelező felvétetik. Részletes ajánlatok fizetési feltételek, családi állapot megjelölésével Klein Géza üzszernagykereskedő céghez Subotica, intézendők. 234

Rövidáru engros szakmában teljesen perfekt, Bácska és Bánátban jól bevezetett, elsőrendű megbízható utazók keresetnek. Ajánlatok referenciák megjelölésével a kiadóhivatalba küldendők vagy pedig személyesen lehet jelentkezni folyó hó 21-én lakásomon, az üzletnél. Ugyanitt megbízható holt házi szolgálga garanciával felvétetik. 341

Gépész, ki lekészítésben is jártas, felvétetik Zsulyevits Tivadar szücsnél, Sokolska-utca 15. 339

VÉTEL-ELADÁS

Szintyeltvev - ulicában (Fecske-utca) lévő jóforgalmu mészárszékemet más vállalat miatt eladom. Glozsanszki Sztanoje, Stari-Bečej. 310

Megvételre kerestetik teljes fogászati berendezés. Cím a kiadóban. 227

Somborban modern ebédlő és egyéb házi butortárgyak eladó. Bővebbet dr. Szántó Miklós, Sombor. 317

Eladó egy ház, két házhely. Cím a kiadóban. 237

Egy 8 HP szívószivó motor, nyolc éves cséplő, 60 cm, két éves szűzszállal, körfürész és egy lakatosműhely berendezéssel: szerszám és különféle dolgok, sürgősen eladók bejegység miatt, Rózsa S. I., Trenkova-ut. 11. 338

Eladó butor. Egy háló, egy ebédlő, szép női télikabát, sejt-mu-ruha és bluzok. Palić, Falcionevilla. 340

52 katasztrált hold föld szállással együtt, 12 lánca buzaavetéssel használatba kiadó. Postafiók 3, Pačir. 340

Négy HP erős benzinmotor eladó. Rudić és társa. Ada. 306

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szobát esetleg két szobát keresek két személynék. Címeket a kiadóhivatalba. 319

Tűzifa, bük és gyertyán hasáb vagon telekben és helyben aprítva a legolcsóbb áron kapható. — Jovan Šjačić, Segedinski put Telefon 839. 319

Butorozott szobát keresek, lehetőleg a beltérhez közel. Rosentfeld Sándor, Jelačićeva-ut. 2. Telefon 123 307

Butorozott szobát keresek egy patikus fürdőszobával, csak hidegvíz használattal; fizet 600 dinárt. Érdeklődni lehet Sokol gyógyszertárban, Karadjordjevi trg. 321

Lillom - krém egyedüli biztos szerzője, máj-foltok, miteszerek ellen. Kapható illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Elveszett Magossy László névre szóló fegyverengedély. Megtálló e lap kiadóhivatalába adja le. 217

Négyszobás lakásért a beltéren magas telépet fizetek. Cím a kiadóban. 152

Elveszett Döme György névre szóló legitimációs igazolvány. Megtálló adja le a kiadóba. 270

Üzemek, kereskedők! 1920-21. évi vágás bükhasábót ajánlok nagyobb tételben is, »Lanis« tüzelőanyag kereskedése. Írásban lehet Wirthnél is érdeklődni. Vasut-igazgatóság, em. 6. Valamint 2-3 szobás lakást is keresek. 325

GUMMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska-ut. 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala is felvesz.

Butorozott szobát keres fiatal házaspár. Cím a kiadóban. 278

HENGERSZÉK

dupla 220/650-es vagy hasonló méretben megvételre kerestetik. Glied malom Subotica. 257

CEMENT

mész, tetőcserép, traverzák, samott, teglák és vakolat, valamint az összes építőanyagokat szállítja:

„GRADIVO“

Ker. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ulica 3. Telefon 5-55. — Sürgőncím: „GRADIVO“

Egy jó munkás órásségédet keresek azonnali belépésre jöfizetés mellett. Scheurer Gáspár Sombor 316

Fifi Krem és kölni viz készíti PINTÉR FERENC SZENT JÓZSEF gyógytár a nagytemplom mellett. Subotica. 6639

Hentes és mészáros TANONCOK vidékről 16 éves fiatalok ellátással azonnali felvétetnek Korhecz Gyula hentesárnyagára és húscsarnokára Szubotican. 246

Jóforgalmu régi beltéri mészáros és hentes üzlet sürgősen eladó. KÓNYA MÁTYÁS Stari-bečej.

Ládákat

minden méretben megrendelés szerint készit ugyszintén tojasos és husosládákat a legolcsóbb napi áron helybeli raktarából szállit

Glied Gyula fakereskedő Subotica — Telefon 299. 259

Erfahrener

Betriebsleiter

wird für eine grössere Falzziegelfabrik in Slovenien gesucht.

Anträge unter „12“ die Administration des Blattes. 154

„JUGOSLÁVIA“

tüzmentes pénzszekrények egyedüli készítője

KIRSCHNER MIHÁLY SOMBOR Sveta Roka ulica 8.

Allandó nagy raktár!! Kérjen ajánlatot!!

Napi két vagon örlőképeségű gőzmalom

1914-ben épült kitűnően berendezve, elsőrangú környékkel, vasut közelében és országut mellett fekvő, családi okok miatt azonnal eladó.

Érdeklődni lehet Totović Jován ügyöknél, Novisad. 247

MEGÉRKEZTEK

A LEGUJABB

TAVASZI ÉS NYÁRI DIVATLAPOK:

PARIS ALBUM KONFEKCIÓK MODERN
PARIS KONFEKCIÓK TOILETTE MODERN
PARIS KINDER IDEAL
JUNO LYON ALBUM
KONFEKCIÓK JUNO ELITE
STAR stb., stb.

Kaphatók Schmolka könyvosztályánál Novi Sad, Frntoški put 2. Viszontárusoknak magas százalék! 324

BIOSKOP KORZO

Robínzon Crusoe